

Alle landets brann- og redningsvesen
v/ brannsjefen

Forebygging av branner i avfallsanlegg - tilsynsaksjon 2020

Miljødirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) samarbeider for å redusere branner og miljøpåvirkningen av branner i avfallsanlegg. Bakgrunnen for samarbeidet er mange branner i avfallsanlegg de senere år.¹

Erfaringsinnhentingene høsten 2018² viser at brann- og redningsvesenet har oversikt over avfallsanleggene i tilhørende kommuner, men at det er forskjellig praksis i forhold til oppfølging og registrering av anleggene som særskilte brannobjekt. Avfallsanleggene er mange og svært forskjellige mht. avfall/mottak, omfang, bygningsmasse ol. Dette innebærer at risikoen for brann vil variere fra anlegg til anlegg.

Eier kjenner virksomheten best og er ansvarlig for risikoen. Den 28. februar 2019 avholdt Miljødirektoratet og DSB et møte med representanter for avfallsnæringen for å presentere arbeidet og for å få innspill fra næringen selv. Vi legger til grunn at åpenhet og økt kunnskap om risiko både hos eier og myndigheter kan bidra til å nå målsettingen om en reduksjon i brannene

Risikokartlegging på overordnet nivå

For å øke kunnskapsgrunnlaget har direktoratene gått sammen om et oppdrag til RISE Fire Research AS (RISE) for å få belyst hvilke risikoer som er knyttet til branner i avfallsanlegg. Det skal legges vekt på forhold og praksis som har betydning for at branntilløp kan eskalere og utvikle seg til store branner. Videre skal RISE identifisere tiltak som kan forebygge brann og begrense brannens skadeomfang og miljøpåvirkning. Rapporten skal være ferdig i september 2019.

Faktagrunnlaget skal blant annet anvendes i utarbeidelse av tilsynsprogram/sjekklistene, veiledning, evaluering av regelverk og vurdering av krav i tillatelser.

Tilsynsaksjon sammen med fylkesmennene og Miljødirektoratet

Som grunnlag for tilsynene vil Miljødirektoratet og DSB, i samarbeid med fylkesmenn og brann- og redningsvesenene, utarbeide tilsynsprogram/sjekklistene til bruk i tilsynet. Det legges opp til et felles program, herunder felles oppstarts- og avslutningsmøter. For å sikre kvaliteten i tilsynsaksjonen er det nødvendig med godt forarbeid:

¹ Det er registrert 130 branner i BRIS (en rapporteringsløsning for brann- og redningsvesenet) i perioden 2016-2018. Det antas videre at det er langt flere branntilløp enn det som er registrert.

² DSB 23. oktober 2018; Intern rapport – branner i avfallsanlegg – erfaringsinnhenting fra 8 utvalgte brann- og redningsvesen

- Kartlegging av avfallsanleggene (inkludert hva som oppbevares, bygningsmasse, større ol)
- Innhenting av fylkes- og kommuneROS
- Risikovurdering av anleggene på lokalt nivå (som grunnlag for utvelgelse av tilsynsobjekter)
- Registrering av risiko-anleggene som særskilte brannobjekt
- Utsendelse av brev til de anlegg som er registrert som særskilte brannobjekt (se vedlegg)

Tilsyn med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven § 13³ forutsetter at avfallsanlegget er vurdert som et risikoobjekt og registrert som særskilte brannobjekt. Det er dermed viktig at alle landets brann- og redningsvesen skaffer seg den nødvendige oversikten over alle avfallsanlegg i eget området, og registrerer *risiko*objektene som særskilte brannobjekt. Alternativt kan kommunen utarbeide enkeltvedtak eller forskrift om tilsyn med særskilte brannobjekter, jf § 13 fjerde og femte ledd.

I arbeidet med risikovurdering av avfallsanleggene minner vi om at også konsekvensen for 3.part (naboer ol) må ivaretas.

For å sikre god kvalitet i tilsynet anbefales det gjennomføring med kompetanse innen både brannforebygging og beredskap. De beste resultater antas oppnådd om representanter fra begge avdelinger stiller.

Videre fremdrift

I arbeidet med etablering av felles tilsynsprogram og sjekklister (høsten 2019), vil DSB involvere brann- og redningsvesenet (både forebygging og beredskap). Planleggingen av tilsynsaksjonen vil skje i nært samarbeid med Miljødirektoratet og målsettingen er at denne gjennomføres vår/sommeren 2020. Veiledning, sjekklister og opplæring vil tilbys i forkant av tilsynsaksjonen. Selve tilsynet vil gjennomføres i fellesskap med fylkesmannen og Miljødirektoratet. Det kan også være at DSB selv vil være tilstede ved enkelte tilsyn som observatør.

Resultatene fra tilsynsaksjonen planlegges offentliggjort høsten 2020. Behovet for eventuelle konkrete tiltak som eksempelvis regelverksendring, veiledning ol vil bli vurdert i forlengelse av oppsummeringen.

Miljødirektoratet og DSB vil opprettholde dialogen med avfallsnæringen underveis i arbeidet. Både risikokartleggingen og tilsynsresultatene vil bli formidlet til næringen i møter med interesseorganisasjonene og noen av de større aktørene.

Som nevnt må de særskilte brannobjekt/avfallsanleggene orienteres om tilsynsaksjonen i god tid før tilsynet. Vedlagt følger eksempel på brev som kan anvendes i denne forbindelse. Miljødirektoratet, fylkesmannen og relevante interesseorganisasjoner er orientert ved kopi av dette brevet (se liste).

³ Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) 14 juni 2002 nr. 20

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Anne Rygh Pedersen
avdelingsdirektør

Dag Rune Omland
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.

Vedlegg: Eksempel/brevmal til avfallsanlegg (vedlegg 1)
Liste over kopimottakere (vedlegg 2)